

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ТА ДІЇ НАСЕЛЕННЯ
ПІД ЧАС ТАНЕННЯ ЛЬОДУ, ПРОХОДЖЕННЯ ЛЬОДОХОДУ, ПРИ
ЗАГРОЗІ ТА ЗАТОПЛЕННІ ПАВОДКОВИМИ ВОДАМИ**

рекомендації населенню

**Чернівці
2013 р.**

**"ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ТА ДІЇ НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ТАНЕННЯ ЛЬОДУ,
ПРОХОДЖЕННЮ ЛЬОДОХОДУ, ПРИ ЗАГРОЗІ ТА ЗАТОПЛЕННІ
ПАВОДКОВИМИ ВОДАМИ", пам'ятка для населення**

Упорядкував:

Андрусяк В.В., . методист методичного кабінету Центру

Упорядковано з метою інформування населення області щодо загрози виникнення і виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних з повінню, паводком і льодоходом та порядку дій під час їх проходження.

Оскільки Чернівецька область є паводконебезпечним і повенебезпечним регіоном, про що свідчать стихійні лиха, які сталися в 2008 та 2010 роках, тому кожному жителю необхідно якомога більше знати про ці природні явища.

Упорядковано на виконання вимог листа заступника Голови Державної служби України з надзвичайних ситуацій А. Бойко від 13.02.2013 р. № 03-407/164.

Розглянуто і схвалено на методичній комісії Центру
Протокол № 2 від 15.02.2013 р.

Рекомендації які необхідно знати кожній людині

Повінь - це тимчасове затоплення значних ділянок місцевості в результаті підняття рівня води у водоймах, викликаною одною або декількома причинами (танення снігу, тривалі зливи, урагани, руйнування дамб та інших гідротехнічних споруд).

Паводок – фаза водного режиму ріки, що може неодноразово повторюватися в різні сезони року, характеризується інтенсивним підняттям рівнів води внаслідок дощів або сніготанення під час відлиг.

Факторами небезпеки повеней і паводків є: руйнування будинків і будівель, мостів; розмивання залізниць і автомобільних доріг; аварії на інженерних мережах; знищення посівів; жертви серед населення й загибель тварин.

ПРАВИЛА БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ТАНЕННЯ ЛЬОДУ ТА ПРОХОДЖЕННЯ ЛЬОДОХОДУ

Льодохід - рух крижин і крижаних полів на річках під дією течії чи вітру. Розрізняють весняний й осінній льодохід. При весняному льодоході рухаються крижини, що утворилися в результаті руйнування крижаного покриву; при осінньому льодоході — крижини, що утворилися змерзанням сала, шуги, сніжниці й заберегів, що відірвалися. На багатьох річках осінньому льодоходу передують шугохід. Період весняного паводку особливо небезпечний для тих, хто живе поблизу річки, ставка, водойми. Звикаючи взимку користуватися пішохідними переходами по льоду, багато хто забуває про небезпеку, яку таїть лід навесні. Подивіться на крижаний покрив, який все ще покриває річку, ви, мабуть, вирішите, що він досить міцний і по ньому можна пройти.

Переходити річку, ставок, озеро по льоду навесні-небезпечно. Потрібно уважно стежити за знаками, які позначають пішохідні переходи, користуватися спеціальними настилами на льоду. Сходити на необстежених лід - великий ризик.

Остерігайтеся милуватися весняним льодоходом з обривистих берегів. **ПАМ'ЯТАЙТЕ**, плывучи вздовж річки, лід сильно підмиває круті береги, можливі обвали. Льодохід на ріках нерідко супроводжується заторами льоду.

Навесні небезпечно сходити за дамби, загати. Не забувайте - вони можуть бути несподівано зірвані напором льоду. Не наближайтеся до крижаних заторів

Для своєчасного попередження можливих нещасних випадків на льоду не виходьте на лід, якщо вам не відома його товщина, не підходьте близько до ополонки, проталини, місць затору льоду, не проходьте через ділянки битого, колотого льоду, не відштовхуйте крижини від берега.

Окрім того, суворо забороняється ходити по крижинах та кататися на них.

Розповідайте дітям про правила поведінки біля водойм у весняний період, забороняйте гратися біля води.

Якщо ви стали свідками нещасного випадку на льоду або на воді, негайно повідомляйте про це службу порятунку за телефоном **101**.

Дії у разі виникнення повені, паводка

Увага! ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ!

При загрозі повені або паводка до населення доводиться сигнал "**Увага всім**" за допомогою електросирен оповіщення.

Після попередження уважно слухайте по радіо й телебаченню інформацію про надзвичайну ситуацію та інструкції про порядок дій, не користуйтеся без потреби телефоном, щоб він був вільний для зв'язку з вами.

Зберігайте спокій, попередьте сусідів, надайте допомогу інвалідам, дітям і людям похилого віку

Дізнайтесь в місцевих органах державної влади й місцевого самоврядування про місце збору жителів для евакуації й готуйтеся до неї.

Підготуйте документи, одяг, необхідні речі, запас продуктів харчування на кілька днів, медикаменти. Складіть все у валізу. Документи зберігайте у водонепроникному пакеті. Відключіть усі прилади від електромережі, вимкніть газ. Перенесіть найбільш важливі і цінні речі й продукти харчування на верхні поверхи або покладіть на верхні полиці.

Основні заходи безпеки при загрозі затоплення

Добре одягніть дітей, хворих та літніх людей, одягніться самі, візьміть необхідні речі, невеликий запас продуктів харчування на якийсь час, медикаменти, гроші, цінності та документи (майно, ощадні книжки та інше), а особливо ті, що засвідчують вас і членів вашої родини.

Якщо ви проживаєте на першому поверсі або на нижніх поверхах і якщо на вулиці спостерігається швидкий підйом води, необхідно залишити квартиру, у крайньому разі піднятися на верхні поверхи. Якщо будинок одноповерховий, слід зайняти горищні приміщення.

Ви повинні, якщо це можливо, виїхати із зони затоплення будь-яким видом транспорту, у крайньому разі піднятися на підвищені ділянки місцевості або на верхні поверхи міцних будинків.

Перебуваючи поза населеними пунктами, при загрозі затоплення варто переміститися на підвищене місце або піднятися на дерева, використовувати різного роду плаваючі предмети. Якщо у вас є худоба, необхідно відігнати її в безпечні райони.

Якщо у вашому будинку є сантехнічне обладнання, по можливості відключіть його від систем загального користування, особливо туалет, щоб попередити потрапляння стічної води в будинок і фундамент.

Дії в зоні раптового затоплення під час повені, паводка

Зберігайте спокій, уникайте паніки. Швидко зберіть необхідні документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні речі.

Надайте допомогу дітям, інвалідам і людям похилого віку. Вони підлягають евакуації в першу чергу.

По можливості негайно залишіть зону можливого затоплення, перед виходом з будинку відключіть електрику та газ, перекрийте воду та по можливості каналізацію, погасіть вогонь у печах. Зачиніть вікна й двері, якщо є час – закрийте вікна і двері першого поверху дошками (щитами), плівкою, мішками з піском.

Якнайшвидше займіть найближче безпечне підвищене місце й будьте готові до евакуації.

Якщо це неможливо, підніміться на верхній поверх або горище будинку, де ви перебуваєте.

При підйомі води слід забиратися на дах, а при різкому прибутті води – на верх (коник) даху.

Дітей і хворих, ослаблених і замерзлих людей прив'яжіть до себе або до міцних елементів даху, або до пічної труби. Забиратися на дерева, стовпи, будови сумнівної міцності не можна. Вони можуть бути підмиті потоками води і зруйнуватися.

Потрапивши у воду, зніміть із себе важкий одяг і взуття, відшукайте поблизу предмети, якими можна скористатися для одержання допомоги у воді.

Щоб привернути увагу рятувальників постійно подавайте сигнал нещастя: у світлий час доби можна вивісити на високому місці біле або кольорове полотенце, а в нічний час подавайте світлові сигнали.

До прибуття допомоги залишайтеся на верхніх поверхах і дахах будинків та інших підвищених місцях.

Самостійну евакуацію можна проводити тільки, якщо є потреба у наданні невідкладної медичної допомоги постраждалим, за відсутності продуктів харчування та медикаментів, погіршення обстановки або втрати впевненості в одержанні допомоги збоку. Для самостійної евакуації бажано використати власні човни або катери, плоти з колод та інших підручних матеріалів.

Не переповняйте рятувальні засоби (катери, човни, плоти та інше).

Якщо ви берете участь у проведенні рятувальних заходів, пам'ятайте про таке:

- рятуйте людей де б вони не були, використовуючи для цього всі існуючі засоби;
- у першу чергу із зони затоплення необхідно вивести дітей;
- надайте негайну допомогу людям які вже перебувають у воді;
- людям, яких врятували з води, слід надати, при необхідності, першу медичну допомогу, зігріти їх і одягти у сухий одяг.

Евакуація населення

Залишаючи своє житло, пам'ятайте про те, що необхідно взяти із собою:

- радіоприймач, електричний ліхтар і додаткові джерела живлення для них (батареї або акумулятори);
- сухий і теплий одяг, водонепроникний верхній одяг і взуття, ковдри;
- найбільш потрібні ліки, предмети першої необхідності, засоби особистої гігієни та інші предмети, які вам можуть знадобитися;
 - документи які засвідчують особу кожного члена вашої родини, гроші й цінності;
 - продукти харчування на якийсь час (консерви, крупи, сіль, цукор, чай, хліб й сухарі і таке інше);
 - бажано мати при собі казанки або інші ємності для готування чи підігріву їжі.

Дії в період після повені паводка

Переконайтеся, що ваше житло не одержало внаслідок повені ніяких ушкоджень, для чого обережно огляньте будинок і перевірте, чи немає загрози його обвалення та руйнування.

При огляді внутрішніх кімнат не рекомендується використовувати сірники або свічки як джерело світла через можливу наявність у повітрі побутового газу (для цього найкраще підійде електричний ліхтарик).

Не користуйтеся електромережею до повного висихання будинку.

Остерігайтеся розірваних або провислих електричних проводів.

Пам'ятайте! До перевірки фахівцями стану електричної мережі вмикати електроприлади категорично забороняється.

Просушіть будинок, проведіть ретельне очищення та дезінфекцію забрудненого посуду й домашніх речей, прилеглої до будинку території. Все майно що було затоплено підлягає дезінфекції.

Здійснюйте осушення , відкачування води із затоплених підвальних приміщень поетапно, з розрахунку 1/3 об'єму води на добу.

Не вживайте в їжу продукти, які були підтоплені під час повені (в тому числі й консервацію).

Пам'ятайте! Ознаки зараження води можна помітити візуально при початковому огляді: за кольором або запахом. Якщо є підозра, що питна вода заражена, проведіть її знезараження перш ніж вживати: прокип'ятіть або додайте з метою очищення хлорний розчин чи перманганат калію (марганцівку).

Продукти харчування які потрапили у воду, категорично забороняється вживати до проведення перевірки санітарно-епідеміологічною службою, а в подальшому вживати тільки після термічної обробки.

Колодязі питної води, що опинилися у зоні затоплення, необхідно осушити для подальшої дезінфекція.

Дізнайтесь в місцевих органах державної влади й місцевого самоврядування адреси організацій, які відповідають за надання допомоги потерпілому населенню.

Про ушкоджені або зруйновані водопровідні, газові й каналізаційні магістралі та мережі негайно повідомте у відповідні комунальні служби й організації.